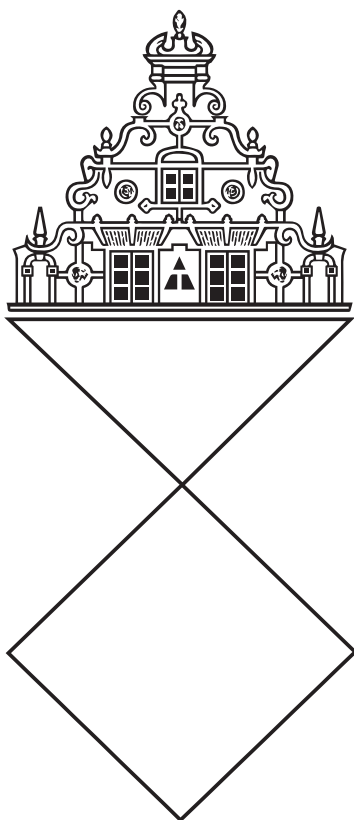

—

ZABYTKI

prawo i praktyka

—

Kamil Zeidler

ZABYTKI

prawo i praktyka

Wolters Kluwer

Gdańsk – Warszawa 2017

Stan prawny dla każdego artykułu zgodny z jego pierwotną publikacją

Recenzent

Prof. dr hab. Stanisław Waltoś

Redaktor Wydawnictwa

Joanna Kamień

Tłumaczenie streszczeń na j. angielski i korekta tekstów angielskich

David Malcolm

Projekt okładki i stron tytułowych

Karolina Zarychta

Na okładce wykorzystano motyw ex librisu Kamila Zeidlera

zaprojektowanego przez Andrzeja Taranka

Skład i łamanie

Michał Janczewski

© Copyright by Uniwersytet Gdański

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, 2017

ISBN 978-83-7865-595-4

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot

tel./fax 58 523 11 37, tel. 725 991 206

e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl

www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Przedmowa	11
Nota edytorska	14

Część pierwsza ARTYKUŁY NAUKOWE

I. Zagadnienia ogólne

Pojęcie „dziedzictwa narodowego” w Konstytucji RP i jego prawna ochrona	17
Spór wartości w prawie ochrony dóbr kultury	29
Spółeczna świadomość problemu ochrony dziedzictwa kultury. Kilka uwag wprowadzających (komunikat)	44
O właściwy kształt służby ochrony zabytków w Polsce. Postulaty <i>de lege ferenda</i>	49
O dobre prawo dla zabytków – rozważania na gruncie ustawy z 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	56
Problematyka wartościowania jako podstawy rozstrzygnięć wojewódzkiego konserwatora zabytków (współautorka: <i>Katarzyna Zalasieńska</i>)	67
Prawo ochrony dziedzictwa kultury jako nowa gałąź prawa	76
Prawo publiczne a prawo prywatne w relacji do sporu pomiędzy liberalizmem a komunitaryzmem	88
Wkład Profesora Jana Pruszyńskiego w teorię prawa ochrony zabytków	93

II. Prawne ramy ochrony dóbr kultury

Normatywne podstawy ochrony zabytków w II Rzeczypospolitej	98
Prawa człowieka a normatywne podstawy ochrony dziedzictwa kultury	106
Wartości zabytku jako kategoria normatywna	121
Fałszerstwa dzieł sztuki i zabytków. Perspektywa normatywno-prawna	132
Ochrona dziedzictwa kultury a turystyka, czyli w poszukiwaniu „złotego środka”	142
Sprzedaż aukcyjna w obrocie dziełami sztuki i zabytkami	153
Zabytek jako szczególny przedmiot obrotu handlowego	160

III. Zagadnienia administracyjnoprawne

Zakaz wywozu dóbr kultury i jego praktyczne konsekwencje	176
O znaczeniu i roli teorii konserwatorskiej w procesie stosowania prawa	181
O roli i znaczeniu etyki muzealnej	192
Ograniczenia prawa własności w świetle sporu liberalizmu z komunitaryzmem	198
Gmina, powiat, samorząd województwa jako składowe systemu ochrony dziedzictwa kultury	214
Wolność zabudowy a prawo ochrony zabytków w ujęciu teoretyczno- i dogmatycznoprawnym	229

IV. Karnoprawna ochrona zabytków

Karnoprawna ochrona dóbr kultury	248
Nowe przestępstwa w systemie karnoprawnej ochrony dziedzictwa kultury	258
Przywrócenie zabytku do stanu poprzedniego	266
Karnoprawna ochrona dziedzictwa kultury z perspektywy europejskiej	270
Rola i zadania policji w zakresie ochrony dziedzictwa kultury	288
Pokrzywdzone zabytki, czyli o tym, czy prawo karne chroni dziedzictwo kultury	297
Spółeczna szkodliwość czynu a przestępstwa przeciwko dziedzictwu kultury (współautor: <i>Przemysław Rybiński</i>)	314

V. Ochrona zabytków w kontekście prawa międzynarodowego i europejskiego

Prawna ochrona zabytków na wypadek wojny (współautor: <i>Jerzy Zajadło</i>)	321
Zadania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie ochrony dóbr kultury	331
Ochrona podwodnego dziedzictwa kultury w prawie międzynarodowym publicznym (współautorka: <i>Maja Głuchowska</i>)	338
Współpraca międzynarodowa a polityka kulturalna Unii Europejskiej	348
Normatywno-prawne podstawy wpisu na Listę dziedzictwa światowego UNESCO (współautorka: <i>Katarzyna Zalasieńska</i>)	361
Azja Wschodnia na tzw. Liście UNESCO „Pamięć Świata” (komunikat)	370
Zasada ochrony europejskiego dziedzictwa kultury	374
Model amerykański regionalnej ochrony dziedzictwa kultury	382
Konwencja w sprawie ochrony archeologicznego, historycznego i artystycznego dziedzictwa narodów amerykańskich (konwencja z San Salvador). Wprowadzenie (współautor: <i>Przemysław Rybiński</i>)	388
Czy <i>iure praedae</i> nadal istnieje?	391
Nowe zobowiązania międzynarodowe Polski w zakresie ochrony dziedzictwa kultury	399

VI. Rewindykacja

Three main aspects of restitution: Property of the aristocracy, property of the Catholic Church, Jewish property	410
European legislation in the field of cultural heritage restitution	416

Rewindykacja gdańskich zabytków sakralnych (współautor: <i>Mirosław Zeidler</i>)	425
Prawo kontra historia. Bractwo uwięzione w college'u	435
Reprywatyzacja z perspektywy teoretycznoprawnej	445
Ikona Matki Boskiej Chełmskiej jako przedmiot dyskursu restytucyjnego	461

Część druga

ARTYKUŁY POPULARNONAUKOWE

Sztuka cenniejsza niż złoto	467
Czołgiem przez zabytki	472
Spółeczni opiekunowie zabytków	475
Lepiej chronić dziedzictwo kultury	481
Zabytek archeologiczny a poszukiwanie skarbów	484
Zanim ustawa pokryje się patyną	490
Pomniki historii	492
Gdzie był konserwator?	496
Sporu o Pałac nie rozstrzygną prawnicy	499
Księga prawniczych życzeń pod adresem ministra kultury i dziedzictwa narodowego	503
Szwajcaria okradziona (współautorka: <i>Magdalena Marcinkowska</i>)	507
Pocztą Powstańcza, czyli historia na sprzedaż	511
Muzea: legislacyjna wpadka ministra i rządu	515
Konserwatorzy zabytków pod sąd	519
Nowelizacja ustawy o muzeach	521
Pęknięte serce narodu, czyli pożar bramy Namdaemun w Seulu (współautorka: <i>Magdalena Marcinkowska</i>)	524
Kradzieże obrazów w XXI wieku (współautorka: <i>Magdalena Marcinkowska</i>)	528
Czy rynek sztuki wymaga interwencji ustawodawcy?	533
Fałszerstwa dzieł sztuki i zabytków jako problem rynku sztuki w Polsce	537
Oświęcim – kradzież kwalifikowana (współautor: <i>Maciej Trzciński</i>)	542
Ochrona zabytków: czyżby początek zmian (współautorka: <i>Katarzyna Zalasńska</i>)	546
Co faktycznie wydarzyło się w Muzeum Egipskim w Kairze	550
Filozofia restytucji w poszukiwaniu nowego paradygmatu	553
Konflikt w Syrii zagraża zabytkom UNESCO	556
Jak chronić zabytki gdańskiej stoczni?	558
Trup nazisty w szafie, czyli raz jeszcze o grabieżach wojennych	562
Reprywatyzacyjny krach	566
O histerii, czyli jak zatrzymać „Rozbitka”	569
Muzeum nie może być paserem (współautor: <i>Maciej Trzciński</i>)	572

Droga z widokiem na Kórnik, czyli specustawą po dziedzictwie narodowym (współautor: <i>Maciej Trzeciński</i>)	576
Zabytki wciąż bez kodeksu	580
Źródła prawa	583
Prawo polskie	583
Prawo europejskie	592
Prawo międzynarodowe	597
Orzecznictwo	599
Literatura	601
Spis źródeł	629